

SVAR IGÅR

Redaktör: Lars Rombo

Nr 199, v 36 2014

Kära läsare!

Nog har vi fått höra mycket om Ebola de senaste veckorna. Glädjande nog verkar det som om risken att dö minskar något ju längre epidemin pågår – ett fenomen som känns igen från andra epidemier – inte minst svininfluensan. Men omfattningen av årets epidemi är helt unik...

Nu har chikungunyainfektioner också diagnostiserats på öar i Stilla havet – både Tonga och Samoaöarna. Nåja, fortfarande inte dödligt.

Glädjande är det att se att två av höstens grundkurser är fullteknade sedan länge och att Crucells kurs i Stockholm 16-18 oktober också snart är fullbelagd. Vi planerar redan för den första vårkursen som kommer att äga rum 5-7 februari i Stockholm.

Ett ”nytt” vaccin kan användas i Sverige - diTekikbooster från Statens Seruminstitut i Danmark är en konkurrent till Boostrix och Triaxis. Vaccinet är inaktiverat med väteperoxid och innehåller bara en kikhostekomponent men större mängd av denna. Ger ett bättre skydd mot pertussis än de två andra enligt en ny publikation i Vaccine. Vaccinet är upphandlat av Sthlms läns landsting vilket Svar Igår applåderar.

En uppmärksam läsare av förra numret har saknat information om vilken sjukdom som åsyftats när det gällde mannen med svår äggallergi som skulle vistas i Nigeria. Rätt svar är förstås gula febern, där vaccinet är äggberett.

Tråkigt nog har Socialstyrelsen gett landstinget i Jönköping en näsbränna när man gått före och inför vaccin mot rotavirus. Undrar just om Stockholms läns landsting också fått motsvarande kritik?

Flera läsare har undrat över PPD som är rest-noterat sedan i våras och som inte kommer att levereras förrän i slutet av oktober. Hur gör man med studenter som skall åka till USA och som måste ha besked om PPD innan resan? Svar Igår har inget bra besked. Man kan tänka sig att använda våra exklusiva IGRA-tester istället men de är långt ifrån gratis.

Som lök på laxen har det också varit problem med två vacciner från SSI – både rent tetanusvaccin och rent difterivaccin är just nu rest-noterade. Det är kvalitetskontrollen som är försenad och ingen tror att det är ngt fel på vaccinerna men vad hjälper det...

Fråga: En mor (sjuksköterska) ringer om sin 16-åriga dotter som går praktik på dagis där det är risk för vattkoppor. Flickan har nyligen haft mononukleos, ej helt friskförklarad (fortsatt patologiska levervärden och förstörd mjälte). Man frågar om hon kan vara kandidat för vattkoppsvaccin?

Svar: Klurig fråga. Formellt sett finns ingen kontraindikation mot varicellaevaccin eftersom hennes mononukleos trots allt är på bättringsvägen. Sannolikt har väl flickan redan haft varicellae och då gör en dos ingen skada (serologi före dos). Har hon inte haft vattkoppor tycker jag ändå att nyttan överväger.

Fråga: Har nu en fråga om TBE-vaccination: En kvinna fick två doser FSME Immun-vaccin förra våren. Nu konstaterat Rickettsia med långvarig bredspektra antibiotikabehandling som nu är avslutad. Går det bra att ge FSME Immun dos 3 nu?

Svar: Intressant med hennes Rickettsia. Har hon varit utomlands? + du kan ge FSME oberoende av detta.

Fråga: Har fått en fråga från en man på 67 år. Han har haft två syskon som haft bältros varav den ena blev dålig och fick sedan behandling

efter komplikationer av sjukdomen. Detta har gjort att syskonen är oroliga för sjukdom. Patienten i fråga står på Methotrexate 20 mg/vecka och Prednisolon 5 mg/dag p g a reumatism. Med tanke på naturligt bortfall i vaccinationstäckning, ålder och behandling tycker du man ska vaccinera, är det farligt att göra det?

Svar: Tyvärr är Zostavax kontraindicerat när man använder immunsuppressiv behandling. Ser inget annat råd än att han söker sjukvård omgående vid besvär (Tillägg: för aciclovir-behandling + att vi hoppas att GSK:s avdödade vaccin kommer inom några år).

Fråga: Vi ger ju s.c. när pat äter Waran men fler och fler äter Pradaxa istället. Skall jag ge pat som äter Pradaxa s.c. eller i.m?

Svar: Samma resonemang med Pradaxa som med Waran. Men vi ger i.m också till Waranpat bara INR är i terapeutisk nivå.

Fråga: Ikväll kom två unga kvinnor som skulle resa runt i Sydostasien under 2 månaders tid. De skulle flyga till Bangkok och därifrån under cirka 2 veckors tid ta sig ner mot Kambodja. I Kambodja (där de skulle befinna sig i 2 veckor) skulle de dels vistas vid kusten, exakt var visste de inte och även centralt i landet, bl a vid Angkor Wat och sedan resa vidare till södra Vietnam för ytterligare 2 veckors vistelse. I Vietnam skulle de dock inte vistas i malaria-område. Från Ho Chi Minh-staden skulle de sedan resa vidare till Bali i 2 veckor och eventuellt även en "sväng" till Borneo i cirka 5 dagar och i så fall övernatta i djungeln. Jag blev osäker på vilken malariaprofylax jag ska rekommendera. Ingen av dem hade kontraindikationer mot Lariam, men med tanke på meflokin-resistens i Kambodja och södra Thailand kanske det inte är det mest optimala valet. Väljer man Malarone blir det ganska många förpackningar med tanke på att de ska vara borta så länge och kommer att resa lite fram och tillbaka mellan områden med och utan malaria. Vad skulle du rekommenderat?

Svar: Jag skulle förmodligen bara rekommendera myggsticksprofylax + söka sjukvård vid feber. Borneo är en osäker faktor men risken är

nog ändå mycket låg. Malarone/Malastad för egenbehandling är ett alternativ.

Fråga: En kvinna född 1972 som har vaccinerats efter barnvaccinationsprogrammet vägrade som 10-12 åring att ta sista dosen MPR-vaccin. Nu skulle hon vilja ha MPR-skyddet. Skall den dos som hon tog som 1,5 år räknas eller början vi om från början? Hur långt skall i så fall intervallet vara mellan doserna? Hur många doser skall hon ha? Kan hon vid samma vaccinationstillfälle ta vaccination mot hepatit A?

Svar: En dos nu räcker för livslångt skydd mot mässling och hon kan ta hepatit A samtidigt.

Fråga: Har en liten tjej på 6 månader som skall till Hongkong, föräldrarna vill ge MPR. Är det ok? Har för mig jag läst något om det nyligen att man ej behöver vänta till 9 månaders ålder??? Kan MPR-vaccin smitta???

Svar: I teorin skulle MPR kunna smitta en immunsupprimerad individ men jag känner inte till ngt sådant fall. Flickan kan få MPR redan nu men risken i Hongkong är inte jättestor och hon måste i vilket fall som helt ta en extra dos om hon får sin första före 1 års ålder.